

La guerra guanyada

Per tenir una casa cal guanyar la guerra és un volum profund de memòries del poeta Joan Margarit. Al meu entendre, són memòries molt interessants per la forma: un temps present que es descabdella en futur, i per la voluntat de fer pensar: autoanàlisi personal, d'una classe social (la classe mitjana-alta) i les opinions sobre la història política d'un país. Fa remuntar el franquisme sociològic al tombant del segle XV, el moment de coagulació d'un estat.

Dóna molta importància a l'espai geogràfic viscut: Sanaüja, a l'Alta Segarra; la Cala, el nom antic de l'Ametlla de Mar; Rubí, al Vallès; Girona, amb els espais que delimiten bellesa: la Devesa, l'Onyar, la Catedral, el pont de pedra; Santa Coloma, i la casa a prop del Turó Park a Barcelona, la fixació d'un destí familiar que ja imaginà l'avi. I Santa Cruz de Tenerife.

Són molt notables les pàgines evocades de la infantesa sense gota de nostàlgia, amb la racionalitat un xic adusta de l'home gran, de vuitanta anys, que esbrina fets, foscor, situacions i intempèries.

Fent cas a Rainer Maria Rilke, Joan Margarit observa amb molta atenció aquell noieta, com si fos algú altre i en dedueix alguns elements de caràcter que desemboquen en la seua poesia.

Aquesta actitud li permet insistir en experiències viscudes: el noi que va amb el potet a l'escorxador a cercar sang de cabra i li'n donen clavant el burxó en el coll de la cabra viva i lligada, amb el seu sentit

esbalaiment. Aquest espectacle de la crueltat acaba sent metonímia d'un temps viscut, i alhora poema. Emperò el que sorprèn és el cisallament de la personalitat del noi.

Soprèn també la vigència de l'espai construït –les cases habitades; els quartos amb els seus patis o jardins erms– en la configuració de les vides i de la por.

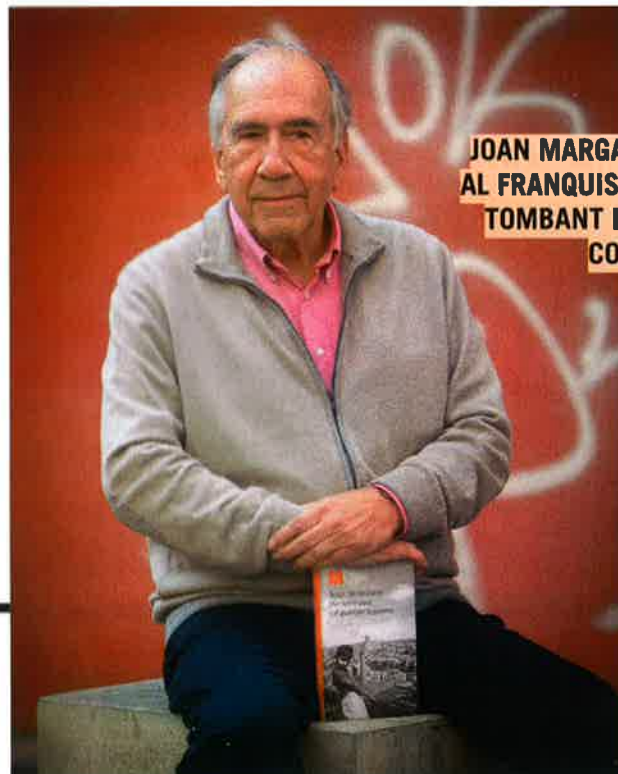
Admira també l'absència de culpables i de judicis condemnatoris. Aquest fet no vol dir que no sigui implacable amb els pares –la duresa de la mare, per exemple, o el judici sense matisos sobre els seus professors de batxillerat– que no li ensenyaren res d'essencial.

Misericòrdies i dolceses argumentals són esborrades del seu vocabulari. Només admira l'avia materna –qui li ensenyà la generositat, i l'amor, que ell aplica a la poesia–.

Pren com a mesura ideals i realitats de la vida de son pare, que posat a ser estudiant en època de la República, acabarà sent un home gran –més de trenta d'anys, després de la guerra, el penal i els serveis militars– que acabarà ingressant en una classe mitjana alta, associada –després de molts canvis i viatges en tren– al Turó Park de Barcelona, enllà de la Diagonal, on pul-lulen, com si res, el jove senyor que està fundant l'editorial Planeta –el senyor Manuel Lara– i el novel·lista que està escrivint *Los cipreses creen en Dios*, un *best-seller* dels anys seixanta.

I fins una noia rossa que es diu Carmen Cervera, que acabarà sent la Baronessa de Thyssen.

El del Joan Margarit és un llibre profund per ser llegit en veu alta, com la seua poesia.

←
JOAN MARGARIT FA REMUNTAR AL FRANQUISME SOCIOLÒGIC AL TOMBANT DEL SEGLE XV, A LA COAGULACIÓ D'ESTAT

JAIMÉ BARRULL CASTELLVÍ